

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczka-utca 3.
 Szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 8.

Kapunyitás.

Szokatlanul hosszú, majdnem négy hónapig tartó szünet után megnyiták ma a t. Ház kapui s ezzel kezdetét vette az 1896—1901-iki országgyűlésnek utolsó ülészsaka.

Bánffy bukása s az új korszak beköszöntése óta folytonos halál-félelmek közt élte napjait ez az országgyűlés. Mindenki biztosra vette, hogy az új miniszterelnök a paktum lejártá s ebben kikötött ígéreteinek beváltása után első dolgának fogja tartani a parlament feloszlatását. Annál inkább biztosra vették ezt, mert hisz az új miniszterelnök új fegyvertársai, a volt nemzeti párt tagjai már a felirati javaslatban kifejezték abbeli meggyőződésüket, hogy ez az országgyűlés törvénytelen alapon, törvénytelen eszközökkel jött létre s így jogalapja nem lévén — feloszlatandó. A fuzió után pedig hire járt, hogy a nemzeti párt addig nem is fog aktív részt venni a közügyek intézésében, míg az országgyűlést fel nem oszlatják.

Azóta folyton a t. Ház feje felett lebegett a Domokles-kard s lebeg még most is.

De most már, még ha a természet rendje szerint következik is be a t. Ház kimulása, (és erre vall Széll miniszterelnöknek mai kijelentése), akkor is csak rövid ideje van hátra.

Ez a rövid idő pedig, hiába mondotta ma a miniszterelnök, hogy jelentékeny munkarend vár még erre az országgyűlésre, nem lesz jelentékeny politikai alkotások ideje, hanem agonizálás.

Hisz tudja mindenki, hogy már nagyon régen feloszlatva volna a házat Széll Kálmán: kész tervek is voltak erre, de azokat a miniszterelnök eddig nem merte megvalósítani. Voltak politikai tekintetek. Így nevezi ezt a politikai terminológia. Akárhogyan nevezi, akármilyen ok is járult hozzá, ezt az ülészsakot a miniszterelnök, ismételjük nem arra használja föl, hogy életbevágó törvényhozási munkát végeztesen, hanem arra, hogy hosszabb-rövidebb szünetekkel, költségvetési tárgyalásokkal és pro-forma vitákkal kihuzza az időt addig, a míg az ülészsak ideje lejár magától.

Ama tekintetek közt, a melyek a miniszterelnököt eddig visszatartották attól, hogy a parlamentet feloszlassa, ott volt többek között az is, hogy nem volt elkészülve még a választásokra. Ezt az időt tehát arra használja föl, hogy elkészüljön a választási kampagnéra, a mi természetesen hasonló előkészületekre szólítja föl mintegy a többi pártot, nehogy őket találja készületlenül a nagy küzdelem, mely kétségkívül nevezetes fordulópont lesz az újabb magyar politika történetében.

A mai ülésen — mint tudósítónk távirata jelenti — evvel a kérdéssel fogadták egymást a honatyák:

— Hogyan áll a kerületed?

Ez a helyzet szignaturája. Ez a kérdés nyomja a honatyák lelkét, ez a kérdés fogja dominálni a jelenlegi országgyűlésnek ma megnyitott utolsó ülészsakát.

Szünidei kérvények.

A szünidő alatt a képviselőházhoz 250 különböző kérvény érkezett, a melyeket ma délelőtt a ház egyik szolgálója Molnár Béla orsz. képviselő lakására szállított, a ki tudvalevőleg a kérvényi bizottság elnöke. Molnár Béla dr. képviselőtársainak kijelentette, hogy a referádával még e hét folyamán elkészül.

Tiszáék alkonya.

A múlt hét szenzációs nagy eseménye, a tömeges politikai kinevezések alkalmából megirtuk azt a feltűnő jelenséget, hogy a 10 kinevezés közül a szabadelvű párt minden árnyalatának jutott egy-két hely, csak a Tisza-klikknek nem. Ez a körülmény mindenfelé nagy feltűnést keltett, a sajtóban és a klubokban napokig tárgyalták.

A kinevezéseknek e jellegét még jobban kidomborítja a Széll-kormány egyik szócsöve a következőkben:

»A rezümé tehát az, hogy akiket Széll menesztett, azok Tiszának és Bánffyának voltak a hívei, akiket kinevezett, azok Apponyinak vagy magának Széll Kálmának az emberei.

S ha Tisza Kálmán azt hiszi, hogy neki még van némi befolyása a közügyek irányítására, akkor hamarosan sarkára kell állnia, mert félhivatalos oldalról azt jelentik, hogy legközelebb ismét hat-hét régi főispánt menesztene s neveznek ki helyettük újakat. Ha Tisza Kál-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A menyasszony.

Német után: Lubinszky Anna.

Modena képtárában sok nagy és híres festmény mellett egy női arckép függ, melyet talán sok látogató észre sem vesz. Es mégis édes arc az, mely bizonyos elmékedő melancholiát s ifjusága daczára lemondó elegikus vonást mutat. Művészi kéz festette, de névalírás nincs rajta, így csak találgatják, vajjon ki alkotta. Kissé feltűnő smaragd ékszer, melyet az ifjú leány visel, könnyen felismerhetővé teszi a képet, mely a hozzá fűződő történet nélkül is a képtár legérdekesebb művei között tartozik.

Ki pedig az angyalfej gyászos történetét ismeri...

De halljuk mit, mesélnek róla?

A mai Lucca közelében, nem messze a tenger partjától élt sok száz év előtt Doriás idejében egy vagyonos, büszke főnemes kinek egyetlen leánya volt. Wannina képezte szülei gyönyörűségét és a szomszédság örömét. Midőn elérte ifjusága teljét, jegyet váltott egyik rokonnával a szép, gazdag, tekintélyes Luger gróffal, kit már gyermekségétől szerett s ki ezt minden tekintetben megérdemelte. Félév után megállapították az esküvő napját, mily vidám, pompás lakodalom volt ez! Felséges tavaszi nap köszöntött, a kertben minden virult és illatozott, a sok lakodalmi vendég, az ifjú pár és

szülők rózsás kedvben voltak. Az egész ünnepség középpontját természetesen a bájos Wannina képezte, ki édes mosolyal nézett választottjára. Vidámabb társaságot nem lehetett volna találni. Midőn az esketés, melyet a menyasszony tanítója, a család gyónatője végzett befejeződött, a gazdagon terített asztalhoz ültek, hol a tüzes bor emelte a kedvet. Midőn a csemegéhez értek, Wannina, ki a hosszas étkezést unta, társnőivel, férjével s ennek barátaival a parkba vonult, hol vidáman játszottak. Végre valaki azt indítványozta, hogy a leányok bujjanak el s ők majd megkeresik, de a házba, hol annyi kedves rejtékely van, mert a kert nagyon tágas. Az ajánlat általános tetszésben részesült s kimondták, hogy minden ifjú azon hölgy lovagja lesz, kit megtalál, kivéve az ifjú párt, de Wannina egy ajándékot ígért annak, ki őt felleli. A játék megkezdődött, rövid idő múlva egyik pár a másik után viztatért a terembe, végre mindannyian ott voltak, csak Wannina hiányzott. Erre az ifjak egész serege keresésére indult, majd az öregek is csatlakoztak s végre, miután hasztalan kutattak, a nők is hozzájuk szegődtek. Nevét hangoztatták, minden helyiségen keresztül vonultak a pinczét és padlást is beleszámítva. Sehoh sem volt. A szülők bosszusan tértek vissza.

— Ez a tréfa tulságba vitele, — jegyezte meg az apa, — ne keressük tovább, majd eljön magától.

De nem jött, órák teltek s a fiatal asszony nem jelent meg.

Verejtékezve, szétkuszált hajjal rohant Luger gróf a lépcsőn fel s alá, egyik helyiségből a másikba, valami baja történt? De hogy? A nélkül, hogy hallották volna? A kertet is átkutatták s mivel az alkony beállt, fáklyákat és viaszgyertyákat gyújtottak. A legnagyobb örömmel fájdalommal változott. A vendégek hallgatva ültek, vagy lázasan tovább keresték. Az éj leszalt, Wannina eltűnt.

Következő reggel, keservesen eltöltött órák után tovább folyt a vadászat. Valaki véletlenül a közeli tengerre tekintett; nem nagy távolságban egy hajó vitorlázott tova. — Hátha Wannina mégis a kertbe sietett, hol leskelődő bérenczek elfogták, megkötözték és elhurcolták?

A lehetőség nem volt kizárva, mert a barbárok városából bérenczek már megkíséreltek ily támadást, hogy magas váltságdíjat zsaroljanak. Az ifjak a közeli kikötővárosba siettek, legelő a szerencsétlen férj. Két gyors vitorlájú bárkát kaptak és sikerült a gyanus hajót utólni. Heves harcz után meghódolt az; de Wanninának ott sem volt nyoma. Vigasztalanul tértek vissza; a lakodalmi vendégek egy része már elutazott, most az utolsók is eltűntek. Egyik éjjel Luger grófnyűszörgést vélt hallani, felugrott ágyából, felköltötte a cselédséget újra kezdte a kutatást. Kőműveseket hozatott, kik a falakat, a kandalókat megvizsgálták, semmi. Wannina anyja összerokadt fájdalomában, meghalt; egy hét múlva atyját is kivitték a temetőbe. A ház pusztán, árván maradt. A fájdalom megszűnt, de a babonás

mánnak nem sikerül kivívni azt, hogy az újonnan kinevezendő főispánok között már most az ő hívei is helyet kapjanak, akkor az öreg Tisza biztosra veheti, hogy most ez egyszer végleg eljátsza kis játékát s a választások után teljesen leáldozik az ő napja, mert ha már a főispáni karban ilyen nagyszabású purifikálás fogatosítottatik határozottan Tiszaellenes irányban, ugyan milyen elemekből alakul majd az újonnan választandó képviselőháznak a szabadelvű pártja? Gyertyával kell majd keresni az igazi Tiszaistát.

Ugyanez a lap Szapáry és Csekonics grófok kinevezését feltűnést keltő módon így kommentálja:

„És most szólunk a kinevezések harmadik kategóriájáról, az udvari méltóságokról. E kinevezéseknek igen nagy politikai és nagy társadalmi jelentőséget tulajdonítunk, sőt az az impresszió, hogy tulajdonképpen ez a két kinevezés, t. i. Szapáry Gyula grófnak táruokmesterré és Csekonics Endre grófnak főasztalnokká való kinevezetése jelzi a Széll által követendő politika igaz irányát.

Mig Csáky, Ernusz és a főispánok kinevezetése csak taktikai fogás a versenyző pártárványlatok aktuális harcának a korlátozása, addig e két főur kinevezéséből az látszik kidomborodni, hogy Széll Kálmán továbbra is fenn akarja ugyan tartani a liberális párt uralmát, de ebben a pártban jövőre döntő befolyást a nemzeti kaszinó nézeteit és a katolikus főpapság érzelmeit respektáló irányzatnak óhajt biztosítani.

A függetlenségi párt értekezlete.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferencz elnöke alatt vasárnap este tartotta a parlamenti szünetek után első értekezletét. A párttagok jelentékeny számban jelentek meg s szívélyesen üdvözölték az ülés előtt az elnököt. A konferencia két kérdéssel foglalkozott: a trónörökös házassága ügyével és a királyi kvóta-döntéssel. Hosszabb vita után — a melyben Kossuth Ferencz, Justh Gyula, Barta Ödön, Thaly Kálmán, Csávolszky Lajos, Györy Elek és Pichler Győző vettek részt — a párt abban állapodott meg, hogy mindkét kérdésnek a napirendre tüzetését fogja kívánni.

falusiak és öreg asszonyok egyike titkos szünetélyt, a másik visszautasított kérés emlegetett — Lugeri grófnak füléhez jutott ez a beszéd, nem tudta tovább kiállani. Katonai szolgálatba lépett, hogy a hitetlenek elleni harcban felejtessen vagy meghaljon.

A halált óhajtotta s nem találta meg. Mint legelső mászta meg az ellenség várát, sulyosan megsebesült, fogságba került, de a halál kerülte. Kifáradva a kalandokba, tért haza s a régi kastélyban, hol hön szeretett Wanninája született, élt, hosszú éveken át láttak egy őszhajú, meghajlott agastyánt, egy csendes, értelmetlenül beszélő gépet, mely folyton keresett, keresett mintegy álomba merülve.

És Wannina mégis megkerült, végre mégis megtalálták.

Lugeri gróf már rég felesége szülei mellett pihent. Új ivadék költözött a régi kastélyba, melyet átalakítottak. A balszárny lebontásánál egy szekrényt találtak, abban egy csontvázat, mely smaragd ékszert viselt, miről Wanninára ismertek. A régi szekrénynek nagyon művészi zárja volt s jobb oldalán egy ajtó egy kis üreg rejtekébe vezetett. Az utóbbi zárjának rugója felette erős volt s felakadt. Wannina erről valószínűleg mit sem tudott, vagy nem értett a szerkezet kinyitásához s ott összezugorodva mennyasszonyi díszben halt meg. Segélykiáltása elhangzott, mert a szűk helyen csak fenn volt egy kis nyílás; a kereső ember tömeg nem tudott a rejtekhelyről a szülők sem ismerték.

Mily szomorúan tekint az édes arc a régi aranyozott barok-keretből.

A kvótára vonatkozó kormányelőterjesztésnél a párt indítványt ad be az előterjesztés rögtön napirendre tüzése tárgyában, a trónörökös házassága ügyében pedig, amennyiben a kormány kész törvényjavaslattal nem rendelkezik, követelni fogja a párt, hogy a törvényjavaslatot minél előbb nyujtsák be, hogy a kérdés a különböző képviselőházi retorták után tárgyalható legyen.

A képviselőházi bizottságok működése.

A képviselőház bizottságai már holnap megkezdik működésüket. Az állandó igazoló bizottság holnap délben ülést tart a nyári parlamenti szünet folyamán megválasztott négy új képviselő megbízólevelének az átvizsgálása céljából. A védőbizottság pedig pénteken délután összeül annak a jelentésnek a tárgyalása céljából, melyet a kormány nevében Fejérváry báró honvédelmi miniszter ma nyujtott be a honvédség egy hadosztályának a galicziai nagy hadgyakorlatokon való részvétele tárgyában.

Néppárti gyűlések.

A jövő vasárnap, október 14-én két helyen rendez népgyűlést az országgyűlési néppárt. A zalamegyei Letenyén maga a néppárt ősz vezére, Zichy Nándor gróf fog elnökölni s a gyűlésnek tárgysorozata a következő:

Elnöki megnyitó. Tartja: Zichy Nándor gróf. A néppárt az országgyűlésen. Tartja: Molnár János, p. főpap, orsz. képviselő. A néppárt jövőjéről. Tartja: Kálmán Károly, orsz. képviselő. Elnöki zárszó.

A másik népgyűlés Árvamegyében Lokcán fog megtartatni, a következő tárgysorozattal:

Elnöki megnyitó. Tartja: Zichy Aladár gróf, orsz. képviselő. Az egyházpolitikai törvényekről. Tartja: Hlinka András, plebános. Mit tett a néppárt? Tartja: Dr. Kubina József, orsz. képviselő. A képviselői állás méltóságáról. Tartja: Jancsek János, iparos. Elnöki zárszó.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 8.

Ma ismét összegyűltek a képviselők. A folyosó megtelt zsiabongással, szivarfüsttel. Az üdvözlő szavak után, melylyel a képviselők egymást fogadták, az első beszéd tárgy — a kerület volt.

— Hogy van a kerületed?

(Előre bocsájtom azonban, a kerület válsága még egy kissé elhúzódik, amennyiben Széll miniszterelnök ma kijelentette, hogy nem kívánja egyhamar feloszlatni a házat, más szóval, hogy az idén nem lesz választás.)

A teremben az elnöki emelvény ujjalakítása kötötte le a figyelmet. Perczel Dezső elnöki működését azzal kívánta emlékeztetessé tenni, hogy az elnöki emelvénynek a karzatok felé eső oldalait beüvegeztette. Most az elnök valósággal üvegkretrecben ül. Ez még nem lenne nagy hiba, noha az üveg is elfogja a sajtó embereitől az elnöki hangot, de vastag rézvörös függönnyel is elföldték az üvegfalat. Most a szélsőbal és a szélsőjobb legszélén ülő képviselők és a sajtó meg van fosztva annak élvezetétől, hogy az elnök arcában gyönyörködjenek.

Az első ülésen megjelent minden nyomósabb ember, kivéve Csáky grófot, a főrendiház új elnökét, a ki immár elhagyta viharos parlamenti pályája színhelyét. Ott ült helyén Szilágyi Dezső, a ki az utóbbi időben oly feltűnően kerüli a szabadelvű klubbot. Most körül fogták Flósz, Lukács, Wlassics miniszterek — ha a klubban nem, legalább itt kibeszélgetik magukat vele. Megjött a beteg Horánszky, itt van Apponyi gróf, Kossuth Ferencz is búcsút mondott Itália napsugaras egének.

Az első felszólaló is Kossuth Ferencz volt, a ki azt kívánta, hogy a király kvóta-döntését tüzzék napirendre. Megtették.

Széll miniszterelnök elmondta munka programját, melynek kapcsán Rakovszky István az inkompatibilitási törvényt sürgette, a mire szerinte azért is szükség van, mert most is történt egy inkompatibilis kinevezés. Széll miniszterelnök azt felelte, hogy e törvény elintézésére lesz elég idő, mert nem tett ő Felső-gének előterjesztést az országgyűlés feloszlatásáról, egyébként pedig, ugymond, nincs tudomása arról, hogy inkompatibilis kinevezés történt volna. (Rakovszky nem mondta, de úgy hirlik Csillaghy főispánra értette.)

Polónyi azt kívánta, hogy a Ház szorítsa az inkompatibilitási bizottságot munkája befejezésére, a miből kissé heves hangú szóváltás támadt közte és a miniszterelnök közt. Az öreg Madarász pedig a néptanítók fizetésének javítását sürgette.

Az ülés már fél 12-kor véget ért.

*

Perczel Dezső elnök féltizenegy óra körül megnyitván az ülést, beírja az időközben beérkezett irományokat.

Elnöki bejelentések.

Eljenzéssel vették tudomásul először is, hogy az elnök a király születésnapja, nemkülönben a nevenapja alkalmából a Ház szerencsekívánatait fejezte ki a trón előtt.

Majd rövid néhány szóval bejelentette az elnök, hogy Szilágyi József koronaőr meghalt. A Ház ezt részvétellel vette tudomásul.

Majd egyszerre lelkes éljenzés hangzott föl a szélső baloldalon. Bejelentette ugyanis az elnök, hogy a rimaszombati kerület orsz. képviselőjévé Török Istvánt választották meg. Az éljenek neki szóltak.

Az öreg Madarász József melegen kezelt is szorított pártjának új tagjával és azt kiáltotta:

— Éljen a függetlenség!

A mire újból is lelkes éljenzésben törtek ki a Kossuth-párt tagjai.

Az a tompa, szakgattott hang egyre hallatszott az üveg-kalitkából, de érteni annál kevésbé lehetett az elnök szavait, mert a teremben a képviselők a legfesztelenebbül diskuráltak és a zsvaj elnyomta Perczel Dezső hangját.

A kvóta.

Senki sem hallgatott rá jóformán, mikor bejelentette a kvóta ügyében történt királyi döntést.

De ennél a tárgynál rögtön szóra jelentkezett Kossuth Ferencz.

Kossuth Ferencz felhívja az elnököt, hogy a kvótának királyi döntéssel történt kiróvását tüzzék napirendre, hogy megvizsgálhassák, jogos, törvényes volt-e.

Elnök bejelenti, hogy a kérdést napirendre fogja tűzni.

Széll Kálmán miniszterelnök benyújtja jelentését a konzuli illetékekről.

Kiáltások a szélsőbalon: A kínai konzuléről is?

A honvédség Ausztriában.

Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter utólagos jóváhagyás végett benyújt egy javaslatot egy honvédhadosztálynak a galicziai gyakorlatokon való részvétele tárgyában.

— Ugy se lehet már megakadályozni! — kiáltják a szélsőbalról.

A napirend.

Széll Kálmán miniszterelnök indítványozza, hogy a ház napirendjét ott folytassák, ahol a szünet előtt elhagyták. Szerdán a pénzügyminiszter előterjeszti a budgetet s egyéb javaslatok is elintézendők közben.

Az inkompatibilitás.

Rakovszky István tudni óhajtja, hogy egyéb javaslatok közt benn van-e az inkompatibilitási javaslat? Ezt sürgeti, mert legutóbb is egy kinevezésnél szomorúan éreztük az inkompatibilitási javaslat hiányát.

Széll Kálmán: A kérdés nem szükséges, mert tudvalevő, hogy ő csak oly javaslatokról beszélhet, melyeket a kormány terjeszt elő, az inkompatibilitás pedig, mint paktumbeli ügy — a ház belügye. Ha ez talán elkerülte képviselő ur körülben éles figyelmét, most figyelmeztetem rá. De nem is ez volt a célja. Célja volt egy kis *pikantéria bekeverése*. Valami inkompatibilis kinevezésről beszélt. Ha majd annak idején bővebben fog erről beszélni, ő is bővebben reflektál rá. Most csak annyit, hogy semmi ilyen kinevezés nem történt. Ami az inkompatibilitás javaslatát illeti, erre azt feleli, hogy ez paktumbeli ügy. Ő megígérte...

Rakovszky: Tenni! Tenni!

Széll: Terminust nem mondtam.

Juszt Gyula: Ez a baj!

Széll: Nem baj. Én megígértem, hogy a *jelen országgyűlés alatt* tárgyaljuk. Ez az országgyűlés még nem mulott el, sőt jelentékeny programja van. (Helyeslés jobbról). És mielőtt vége lesz, tárgyalni fogjuk.

Polónyi Géza: Nem lehet csak a miniszterelnökre bízni ennek a javaslatnak előterjesztését. A háznak magának garanciát kell találni, hogy a bizottság megteszi-e kötelességét. Vizsgálja meg az elnök és ha a bizottság huzavonja, szorítsa rá a ház, hogy az kellő időben előterjeszse a javaslatot.

Széll Kálmán: Ez fölösleges. A bizottság megkezdte munkáját, nem kell kötelességére szorítani. Egyszer kapjon engem rajta *Polónyi*, hogy nem teljesitem, amit ígértem, akkor beszélhet így.

Polónyi: Hiába deklamál a miniszterelnök évek óta ki van osztva a javaslat s még sem fejezte be a bizottság.

Madarász József csatlakozik *Polónyihoz*. Még egy kérelmet terjeszt elő; ne menjen szét ez országgyűlés a nélkül, hogy a *néptanítók fizetését* ne javítaná.

Az ülés fél tizenkettőkor végződött.

A kassai gazdakongresszus.

Tegnap tartotta meg a Magyar Gazdaszövetség kongresszusát Kassán.

A kassai gazdakongresszus napirendje a következő volt:

Gróf *Majláth* József — A középosztály és a nép.

Bujanovics Sándor — A középosztály neveléséről.

Gróf *Károlyi* Sándor. — A középosztály vezető szerepe.

Makfalvay Géza. — A birtokminimum örökösödéséről (Homestead).

Gróf *Zselénszky* Róbert. — Földművelési vármok és határidőüzlet.

A kongresszusra szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult a hivatalos jelentkezéseknél is és Kassára annyian mentek el, hogy valószínűleg beállott a lakáshiány.

A kassai gazdakongresszuson részt vesznek megyénkből:

Biharmegyei gazdasági egyesület képviselőiben *Kaczvinszky* Andor, káptalani ispán. *Jeney* Menyhért, *Vesszős* Benjámín földmivesszék.

Ezenkívül 25 vármegye gazdasági egyesülete, pár száz taggal.

Darányi földművelési miniszter a gazdaszövetségnek hozzá intézett meghívására a következő leirattal válaszolt:

»Köszönettel vettem az Országos Szövetség figyelmét, mellyel engem a Kassán ez évi október 8-án rendezendő agrárgyűlésre meghívni szives volt. Minthogy pedig egyéb elfoglaltságom miatt az ülésen részt nem vehetek, értesitem a t. szövetséget, hogy arra képviselőtemben *Mádai* Izidor miniszteri tanácsost küldtem ki s egyuttal szivesen ragadom meg alkalmat, hogy a nagygyűlés sikeres működéséhez őszintén szerencsét kívánjak.

*

Kassáról táviratozzák: A hétfőn kezdődött gazdakongresszusra vasárnap este érkezett meg a budapesti vendégek nagyobb része. A pályaudvaron *Hadik* János gróf, az abauj-tornamegyei gazdasági egyesület fogadta őket. Eljenzéssel üdvözölték *Károlyi* Sándor grófot, a kihez *Hadik* gróf, a következő beszédet intézte:

— Őszinte örömmel és tisztelettel üdvözölöm körünkben Nagyméltóságodat Abauj-Tornamegye gazdaközönsége nevében.

Nagyméltóságod kezdesének és fáradságtalan buzgalmának köszönhetjük, hogy a magyar gazdák is belátták, hogy fokozott tevékenységre és együttműködésre van szükségünk, ha ezennél boldogulni akarnak. A magyar gazdaközönségnek az ország minden részéből ily szép számmal való megjelenése által előre is biztosítva látom a holnapi gazdaggyűlés fényes sikerét. Isten hozta az urakat! (Eljenzés.)

Károlyi Sándor gróf megköszönte a szives fogadást. Azt hisszük, mondotta aztán, hogy mi is a haza javára vagyunk, midőn ide jöttünk önök közé és a mezőgazdaság érdekeit mozdítjuk elő holnapi gyűlésünkkel, melynek sikeréhez garanciát nyújtanak a Felvidék összesereglett gazdái. (Eljenzés.) — A bevonulás után a Salkház-szálló termeiben ismerkedést volt.

*

A kongresszus lefolyásáról *távirati tudósításaink* a következők:

Kassa, okt. 8. (Saj. tud. távirata.) Ma délelőtt nyitotta meg *Deserffy* Aurél gróf a kongresszust, jelezvén a kongresszus célját, a miért összejöttek, a pusztuló középosztály felsegítését. Ezután *Bujanovich* indítványára *Széll* Kálmánt és *Darányit* táviratilag üdvözölték. Több beszéd elhangzása után *Károlyi* Sándor gróf a középosztály vezető szerepéről beszélt és kereste a módokat, melyek segítségével a kis és középosztályok bajait orvosolni lehet. Választa a jelenlegi gazdasági helyzetet s kijelentette, hogy a gazdák nem lépnek föl külön pártként, mert az agráriusok nem képeznek politikai pártot: *Nagyváradon* ugyan ráfogták, hogy osztályharcot predikál, de ez nem áll, mert nem bánja, ha kereskedőt vagy iparost küldenek is a parlamentbe, azt azonban óhajtja, hogy minden párt bevegye a gazdák programját.

Kassa, okt. 8. (Saj. tud. távirata.) *Mezey* volt függetlenségi képviselő hevesen kikelt a merkantilisták ellen, kik a kereskedelembe nem képesek magyar szellemet vinni. Csak az önző érdeket tekintik, pedig kötelességük lenne a magyar jelleget kidomborítani. Ezek ellen küzdeni kötelesség. Szavait nagy taps követte.

Kassa, október 8. (Saját tud. távir.) Délután *Zselénszky* a mellett nyilatkozik,

hogy ne használják a merkantil agrárius jelszavakat, mert ők nem ellenségei a kereskedelemnek, hanem csak a határidőüzletes tőzsdének.

Kassa, október 8. (Saj. tud. táv.) A kongresszust nagy bankettel fejezték be, melyen több pohárköszöntőt mondtak.

A perzsa sah Budapesten.

A perzsa sah lakása körül, a Hungária-szálló környékén már kora reggel óriási tömeg verődött össze.

A rendőrség a Kishid-utca, Mária-Valéria utca bejáráját kordonnal zárta el.

A sah ma reggel fél 9 órakor kelt föl, megreggelizett és nyomban parancsot adott, hogy kikocsizik. Kilencz óra volt, amikor a sah elhagyta lakását. Ugy mint tegnap, ma is polgári ruhát viselt. Fekete fezt, ugyanilyen szintű hosszú kabátot, sötét mellényt és nadrágot. A mellényt mesés értékű óralánc díszítette. Az aranylánczon egy tucsat mogyoró nagyságu gyémántkő lógott. A perzsa fejedelemnégyülési batárban foglalt helyet. Vele szemben tolmácsa ült. A másik kocsiban *Neriman* kán helyezkedett el, a harmadikban *Máltás* Hugó rendőrtanácsos. Még két kocsit volt a kíséret számára.

A fogatok a Koronaherczeg-utcán, az Egyetem-utcán, Kálvin-téren, Várház-köruton, a Ferencz József-hídon át Buda felé vették utjukat. A sah kívánságára a kelenhegyi uton mentek fel a Gellérthegyre. Itt mintegy fél óra hosszat gyönyörködött a perzsák hatalmas fejlődése a gyönyörű panorámában. Visszafelé ugyanezen az uton jöttek, a Kálvin-téren azonban a Múzeum-körutra hajtottak és a Kossuth Lajos-utczába hajoltak be. Innen a Klotild főhercegnő két palotája között a Váci-utcahoz értek, szembe a Tiller-palotával, ahol azonban nem tudtak keresztül menni, mert a keresztutat a város elzáratta. A sah itt kiugrott a kocsijából és heves gesztusokkal, úgy látszik, nem tetszésének adott kifejezést, hogy ezen a helyen a közlekedésnek megokolatlan akadályt állítottak. A sah ismét elfoglalta ülőhelyét és a fogatok megfordultak, hogy a Koronaherczeg-utcán keresztül haza hajtsanak. Fél tizenkét óra volt, amikor a sah a szállodába ért, ahol lakosztályába vonult és másodszer megreggelizett.

A délelőtt folyamán a kitett látogató ivre *Rohonczy* altábornagy és *Barlovicz* György román követ, a szerb főkonzulátus vezetője jegyzték föl nevét.

A sah jószívűsége.

Budapest, okt. 8. (Saját tud. távir.) A sah ma délelőtt Margitszigeten volt. A délelőtti sétán a Gellérthegynél a kísérete nagy csodálkozására leugrott a kocsiról és egy öreg nőhöz lépett, a ki kendőbe burkolt csecsemőt vitt a karján. A sah a kendőt felemelte és az alvó gyermeket megcsókolta, az öreg asszony markába pedig aranyat nyomott. Azután pedig mosolyogva szállt fel a fogatára és tovább hajtatott.

TAJÉKOZTATO.

Okt. 11. Rendkívüli városi közgyűlés d. e. 11 órakor.
Okt. 14. A nagyváradi Kath. Kőr ünnepélye a Csarnok dísztermében, d. u. 6 órakor.
Okt. 18. Városi közgyűlés d. u. 8 órakor.

Debreczeniek a miniszternél.

(Az önkéntes iskola ügyében.)

— Saját tudósítónktól. —

Debreczenben ez évben nem lesz egy éves önkéntes iskola s a debreczeni önkéntesek a nagyvárad önkéntes iskolában vannak beosztva. Ez az intézkedés állítólag azért történt, mert Debreczenben nem találtak alkalmas helyiséget az iskolának.

A közös hadügyminiszter ezen intézkedése nagy visszatetszést szült Debreczenben. Gyűlést tartottak, amelyben erősen kikeltek az önkéntes iskola beszüntetése miatt s elhatározták, hogy készek teljesen ingyen gondoskodni megfelelő iskolahelyiségről, csak állítsa fel a hadügyminiszter Debreczenben az önkéntes iskolát.

Deputációt küldtek a honvédelmi miniszterhez, hogy sérelmeiket elpanaszolják. A küldöttség tegnap járt a miniszternél s erről fővárosi tudósítónk a következőket távirja:

Ma volt az első ülés és már is küldöttségileg felkeresték a honvédelmi minisztert a hadügyminiszter sérelmes intézkedése következtében, a mennyiben Debreczenből az önkéntes katonai iskolát Nagyváradra áthelyeztette.

Debreczen a hadügyminiszter intézkedése következtében törvénytelen mellőzést lát, amennyiben az ok, hogy Debreczen városában nincs az iskolának alkalmas helyisége, nevetséges, mert alkalmas helyiség elég van, sőt Debreczen kész az ily helyiséget díjtalanul a hadügyminiszter rendelkezésére bocsátani.

A katonai iskola fenntartása törvényileg 20 hallgatót feltételez, Debreczenben ez évben is 33 hallgató jelentkezett, míg Nagyváradon csak 11; így tehát Nagyváradon az önkéntes iskolának fenntartása, már magában véve is *törvényellenes*. (?)

Debreczenből ez ügyből kifolyólag egy deputáció tisztelgett a honvédelmi miniszternél és tagjai voltak *Komlóssy* Arthur helyi polgármester, *Oláh* Károly katonai tanácselnök, *dr. Kola* János, *Thaly* Kálmán és *dr. Király* Ferencz orsz. képviselők.

A polgármester hosszabb beszédben átnyújtotta Debreczen városának kérvényét az iskolának visszaállítására ügyében, mire a miniszter megígérte, hogy az ügyet tanulmányozni fogja és ha a kérelem jogosult, úgy a hadügyminiszternél a szükséges lépéseket meg fogja tenni.

A deputáció a miniszter válaszából reményt táplál és meglegedetten hagyták el a miniszteri szobát.

Nagyvárad legtöbb adótfizetői.

— 1901-ben. —

Nagyvárad város viriliseinek jövő évi névjegyzékét már korábban összeállította a központi választmány s az ez ellen beadott felszólamlásokat most tárgyalta az igazoló választmány.

Az ez évihez képest öt új nevet vettek be a 61 virilis közé és pedig akként, hogy a három elhalt: *Andrényi* Lajos, *Löblé* Henrik és *Wöber* Jánoson kívül *Kugler* Albert és *Léde-
rer* Dávid kimaradnak a virilisek közül.

Az öt új virilis a következő; *Hann* Lajos, *Markbreit* Sándor, *Weisz* Gábor, *Plesz* Aron és *dr. Weimann* Béla.

Az így összeállított lista szerint a jövő évben a következők lesznek mint legtöbb adótfizetők, tagjai Nagyvárad város törvényhatóságának:

Aufricht Mór
Balogh Döme

Bartsch Sándor
Bognár Sándor
Bottó Ferencz
Czeplédy Sándor
Deutsch K. Ignác
Deutsch Simon
Diósi Lajos
Dr. Dóri Ferencz
Farkas Izidor
Füchsl Emánuel
Hann Lajos
Harmathy Károly
Heringh Sándor
Hillinger Lipót
Huzella Gyula
Incze Lajos
Janky József
Knapp Sándor
Dr. Kazay Kálmán
Ifj. Kohn Sámuel
Kunz Gusztáv
Dr. Kutiák Ágoston
Lévay Zsigmond
Markbreit Sándor
Mandel Adolf
Mayr Sándor
Mihelfy Adolf
Dr. Mihelfy Lajos
Mihelfy Pál
Molnár Lajos
Moskovits Mór
Dr. Munk Béla
Munk Jakab
Müller Salamon
Némethy Károly
Nyíry György
Oláh Ferencz
Óváry Sándor
Pallay Lajos
Papp György
Pekánovics Imre
Plesz Áron
Poynár János
Rádl Ödön
Rendes Vilmos
Rimanóczy Kálmán
Rothman Jakab
Sal Ferencz
Sebestyén Lajos
Dr. Sonnenfeld Zsigmond
Sonnenvirih Bernáth
Szählender Károly
Steiner M. Albert
Szűts Sámuel
Ifj. Ullmann Izidor
Dr. Vári Szabó Béla
Weinberger Jakab
Weiszlovits Adolf
Dr. Weimann Béla
Weisz Gábor

UJDONSAGOK.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

* **A polgármester itthon.** *Dr. Bulyovszky* József polgármester Nagyváradra hazaérkezett s tegnap reggel átvette hivatala vezetését. Mint halljuk, most Erdélyben Brassó vidékén volt s közelebb utazik Olaszországba.

* **Személyi hír.** *Dr. Mór* Pál kir. törvényszéki bíró 10 napi szabadság időre elutazot.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** A színház, Bazár-épület és diszletraktár tűzbiztosításának kérdése foglalkoztatta tegnap ismét a városi tanácsot. Mint már említettük, az összes biztosító társaságok egyenlő biztosítási összegre tették meg ajánlatukat, míg az *osztrák Elemi* biztosító társaság több mint 1000 koronával olcsóbb ajánlatot tett. Mivel azonban ezen utóbbi társaságról igen kedvezőtlen hírek keringenek, a tanács a saját felelősségére nem fogadta el az ajánlatot, hanem felkérte a főispánt, hogy

az ajánlatok tárgyalására sürgősen hívjon össze rendkívüli közgyűlést. A tanács az Elemi biztosító társaság ajánlatát, *mint legolcsóbbat*, javasolja elfogadásra. A rendkívüli közgyűlés holaapután, okt. 11-én *délelőtt 11 órakor* lesz. Ezenkívül még tárgyalni fogják a belügyminiszternek az állatorvosi szolgálat államosítása tárgyában kiadott körrendeletét.

* **Kinevezés.** A m. kir. honvédelmi miniszter *Dr. Kenéz* Kálmán nagyvárad 4. honvéd gyalogezredbeli egyéves önkéntest és egyetemes orvostudort a budapesti honvéd helyőrségi kórház állományában segédorvos helyettesé nevezte ki.

* **A szombathelyi püspök betegsége.** A lapok azt irták a beteg szombathelyi püspökről: *Hidassy* Kornélról, hogy haldoklik. Ez nem felel meg a valóságnak. Tény az, hogy nagyon gyenge, mert a tavasszal nagyon megviselte az influenza, a melyhez más bajok is jöttek. *Dr. István* Vilmos hely. püspök meggyóntatta s feladta az utolsó kenetet. Rendkívüli jó hatással volt a beteg püspökre a pápa Ó Szentsege meleg hangu távirata, a melyben apostoli áldását küldi. — *Mezihradszky* Kálmán dr. vármegyei főorvos a magas beteg kezelő orvosa szombaton délután úgy nyilatkozott, hogy a beteg főpapnál nyoma sincs valami szervi elváltozásnak. Láz éppenséggel nem jelentkezik. De a beteg szervezete a kimerültségnek igen magas fokát mutatja, a nélkül azonban, hogy a javulás reménye ki volna zárva.

* **A kamara kérése.** Megemlékeztünk a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara azon tervéről, hogy saját házat akar építtetni s e célra a diszletraktár mellett levő (a Bémer-tér felé) 370 négyszögletes területet kérte ingyen vagy jutányos áron a várostól. A kérelmet véleményezés végett a tanács kiadta a pénzügyi bizottságnak.

* **Búcsu-estély.** *Szilvássy* Alajos helybeli kir. pénzügyigazgató-helyettes beregszászi kir. pénzügyigazgatóvá neveztetvén ki, városunkól már legközelebb eltávozik. A kir. pénzügyi tisztviselők a távozó tiszteletére folyó hó 13-án este a »Zöldfa« szálloda emeleti nagytermében társas összejövetelt rendeznek, melyre a távozó tisztelőit és barátjait ezuton meghívják. A társas vacsorára szálló jegyek a kir. pénzügyigazgató-ság földszinti 4-ik számú szobájában folyó hó 12-én délután 5 óráig átvehető.

* **Bimbóhullás.** *Kiss* Károly nagyvárad kereskedőt és nejét fájdalmas gyász érte. Egyetlen kis gyermekük, az alig 3 hónapos kis Károlyka tegnap reggel meghalt. Temetése ma, kedden délután 3 órakor lesz a hármast-utcai gyászházról. — Nyugodjék békében!

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Özv. Felvinczy Istvánné szül. Fésüs Teréz úgy saját, mint gyermekei: Felvinczy Lajos reform. lelkész, Felvinczy Mariska férj. Baross Gáborné, továbbá: Nagy József és neje Tóth Eszter, Nagy Mária férjezett Balogh Mihályné s az egész Ferenczy család nevében is igaz fájdalommal tudatja a szeretett jó testvér, nagynéne és jó rokonnak özv. *Ferenczy* Gedeonné szül. Fésüs Krisztinának f. hó 7-én életének 60-ik évében, vallásos béketűréssel viselt hosszú szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. Drága halottunk porrészei f. hó 9-én d. u. 3 órakor fognak Sz. János-utcai lakásáról a reform. egyház szertartása szerint, a háznál tartandó ima után az újvárosi közsírkerthben örök nyugalomra tételni. Mely vég-tisztességtételre az elhunytak rokonai és barát-női tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1900. október 7. Legyen emléke áldott, nyugalma csendes!

* **Eljegyzés.** *Veress* Gyula fiatal nyomdász október 7-én tartotta eljegyzését *Csizmádia* Gáspár helybeli polgár leányával, *Erzsikével*.

* **A Kath. Kör ünnepélye.** A nagyvárad Kath. Kör szintén megünnepli a magyar kereszténység kilencszázados évfordulóját. Nagyszabású ünnepélyt rendez a jövő **vasárnap délután 5 órakor a Csarnok** disztermében, a melyben a katonai zenekar, a műkedvelői énekkar, a nőképezdei énekkar s városunk több előkelő férfia vesz részt. A meghívókat most küldik szét. Az ünnepély műsora a következő:

1. Hymnus, Erkeltől, előadja a katonai zenekarral a műkedvelői énekkar.
2. Elnöki megnyitó, tartja **Palotay László**.
3. „Boldogasszony Anyánk”, éneklia a nőképezdei énekkar.
4. Alkalmi felolvasás, tartja dr. **Steinberger Ferencz**.
5. Pápai hymnus, előadja a műkedvelői énekkar a zenekarral.
6. Kilencszáz év, költemény **Dús Lászlótól**, szavalja **Medvigy Gábor**.
7. Király-hymnus, szövegét szerző dr. **Némethy Gyula**, megzenésítette **Beleznay Antal**; előadja a katonai zenekarral a műkedvelői énekkar.
8. Záró beszéd, tartja **Dús László**.
9. Szózat, Egressytől, előadja a katonai zenekarral a műkedvelői énekkar.

* **A Magyar utazási vállalat** mindenfelé küldözgeti legújabb római zarándoklatának prospectusát s hogy minél több utast fogjon, felhasználja dr. **Wolafka Nándor**, cz. püspök, debreczeni prépost-plebános köztisztviselőnek örvendő nevét. Fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy Ő méltósága **e zarándoklat-tal nem fog utazni** Rómába.

* **A hű szolgálat jutalma.** Alig van ember Váradon, a ki ne ismerné az öreg **Parthy Mihályt**. Mikor néha-néha bejön városunkba és láják az öszes, tagbaszakadt derék öreg urat, a mint ruganyos léptekkel halad dolga után, senki sem gondolná, hogy az öreg ur immár 40 esztendeje szolgál egy helyen, mint főerdész. A régi emberek még emlékezhetnek gr. **Frimont Bélára**; ő fogadta fel a sergesi és kopacseli erdőrengetegbe főerdésznek. **Parthy** kiszolgált leányát **Frimont Theodorát** férjhezett **Lónyay** Andrásné és most leányait **Lónyay Katalin** férj. **Montmorency Máténé** gr. továbbá **Johanna** és **Erzsébet** cs. és kir. alapítványi hölgyeket szolgálja hű buzgalommal és odaadással. A kitartó hű szolgálat méltó jutalmazása október hó 7-én történt meg, a mikor is **Bérczy Imre** élesdi főszolgabíró a **koronás ezüst érdemkereszttel** diszította fel szép beszéd kíséretében, mely lelkes kis ünnepélyen jelen volt **Serges** község egész lakossága. Délben az ünnepelt házában ebédre gyűltek össze: **Bérczy Imre** főszolgabíró, dr. **Schveiger Ede**, az uradalom jogi képviselője, **Verner Kálmán** szolgabíró, **Rhédey Richárd**, **Bibeszko Gusztáv** birtokosok, **Oláh Béla** jegyző és még többen. A kis társaság kellemes hangulatban és az ünnepelt és családját érő kedélyes toasztozások között a a késő estig időzött a vendégszerető kis vadász-lakban.

* **Automobil Nagyvárad és Debreczen között.** Megemlékeztünk már lapunkban arról az érdekes vállalatról, mely Nagyvárad és Debreczen között automobil közlekedést szándékoszik létrehozni. Ezen érdekes és mindenesetre hasznos terv kivitelére részvénytársaság alakul 300.000 korona tőkével. A társaság 8 kocsi tartana fenn, s naponkint három-három kocsi közlekednék oda és vissza. Tervbe van véve az is, hogy teher szállító kocsikat rendeznek be, melyek tetemesen olcsóbban szállítanak a terhet, mint a vasut. A terv indítványozói vasárnap próba utat tettek egy 6 lőerejű kocsival. Délután tíz órakor indultak el Debreczenből, s már délután 1 óra után itt voltak. Utközben Berettyó-Ujfaluban mintegy félóra hosszát időztek. A kocsit **Lauffer Miksa** mérnök vezette. A próbakiránduláson részt vettek: **Szöllősi Béla** és **Szentpály Jenő** orvosok, **Bárdy József**. A megérzőket a **Fekete Sas** előtt nagy közönség fogadta, mely ugyancsak megbámulta az

ördögös találmányt. A társaság ebéd után több hírlapíróval kirándult a Félix-fürdőbe, este felé pedig a város utcáin haladt végig. A hét folyamán egy automobil próbaképpen többször fog közlekedni Debreczen s Nagyvárad között.

Mint hírlík, városunkban az Auer-társaság egyautomobil kocsit fog vásárolni, s üzleti céljaira közlekedésre használni.

* **Gyujtogatás.** **Pákh Emil** görbedi kath. h. lelkes egy kazal bükkönyét, ez ideig ismeretlen gonosz kezek felgyujtották. A kár tetemes. A nyomozás folyik.

* **A huszkoronás bankjegyek forgalma.** Szeptember 20-án bocsátották forgalomba az új huszkoronás bankjegyeket. Az Osztrák-Magyar-Bank azóta a korona-értékű bankjegyeket külön mutatja ki és a szeptember 23-iki kimutató szerint már 27.72 millió korona értékű új bankjegy volt forgalomban. A szeptember 30-ikáról szóló kimutató szerint azonban a huszkoronás bankjegyek forgalma már 47.745.240 koronára emelkedett és nagyon valószínű, hogy ma már teljes 50 millió korona új bankjegy van forgalomban. Ez azért nevezetes, mert az Osztrák-Magyar Bank a tíz forintos bankjegyek kontingensén túl csak 50 millió korona értékű huszkoronás bankjegyet bocsáthat ki. A tízforintos bankjegyek kontingense 698 millió korona. Ebből az összegből legfeljebb csak néhány százezer forint van még a banknál és így a tízforintos és huszkoronás bankjegyeknek majd a teljes összege már forgalomban van. Mindamelllett ismét panaszkodnak, hogy kisebb bankjegyekben nagy a hiánya. Tegnap a bank bécsi főintézeténél 18 $\frac{1}{2}$ millió koronát fizettek be és ebben az összegben csak hét csomó tízforintos volt, melyek mindegyike 1000 darabból állt. Ez a hiánya a kisebb bankjegyeknek kétségtelenül onnét ered, hogy mindenféle pénztárak visszatartják a tízes bankjegyeket, minthogy kisebb papírpénzre mindig szükségünk van és az ötösök már kezdenek eltűnni a forgalomból. A tízforintos bankjegyek kibocsátása azonban nem kezdhet meg addig, amíg a tízforintosok is forgalomban vannak, mert ez könnyen vezethetne csalásokra. Így tehát alig marad egyéb hátra, mint a huszkoronás bankjegyek forgalmának ideiglenes szaporítása, legalább addig, amíg a tízforintosok kibocsátását meg lehet kezdeni.

* **Munkások kenyeré.** 15.613 munkásnak adott kenyeret f. évi márczius hó 15-től mai napig a budapesti munkaközvetítő-intézet, mely nagy szám igazolja, hogy arra szükség volt és hogy föladatának meg is felel. Még nagyobb lesz az eredmény, ha az intézet főállása mindinkább köztudomásra jut és a vállalkozók és mesterek meggyőződnek, hogy az intézet minden iparágban megfelelő munkásokkal rendelkezik és azokat még aznap, melyen kéretnek, megküldi. Az intézet minden díj nélkül közvetíti a munkásokat, munkásnőket és tanoncokat és ez idő szerint nála 5781-en vannak bejelentve, kik közt minden iparághoz tartozó, de leginkább 533 asztalos, 102 ács, 113 bádogos, 131 fémesztergályos, 97 fémöntő, 88 fodrász, 109 gépész, 284 kocsis, 1258 kovács és lakatos, 148 kőműves, 143 szobafestő, 625 napszamos, 88 nyomdász, 78 pinczér, 481 szolga, 240 szabó, továbbá 113 kereskedelmi alkalmazott fordul elő. Varrónők és tanoncok nagyszámban kerestetnek, miért is ilyenek az intézetnél, VIII. József-körut 36. sz. alatt jelentkeznek.

* **»Szigetvár«** nevű új hadihajónk. A pólai hajóépítő arzenálból október 29-ikén bocsátják vízre Ausztria-Magyarország új hadihajóját, a »Szigetvár« nevű torpedócsirkálót. Az új hajót, mely a kínai vizeken levő Zenta-nak párja, nagyobb nyílvanosság nélkül fogják ünnepiesen megkeresztelni. A Szigetvár a Zenta és az Aspern mintájára épült, melyekkel egységes torpedócsirkálónkat fogja pótolni. Többi modern torpedóhajónkkal, a Tigerrel, Pantherrel és Leoparddal együtt haditengerészetünknek hat egészen modern hajóból álló torpedócsirkáló-flottillája lesz, melyek mindegyike óránként át-

lag 18—20 tengeri mértföld, vagyis 37 kilométernyi gyorsasággal halad. Egy ilyen gyönyörű hadihajónak az építése a tengerészeti parancsnokságnak 1900-ra kiadott költségirányzata szerint csak 1.600.000 forintba kerül, amihez hozzá kell szerezni a felfegyverzésre szükséges 170.000 forintot és a löszer készítésének költségeit, mintegy 260.000 forintot. Mire a hajó teljesen tengerképes lesz, a költségek körülbelül 2.500.000 forintra fognak emelkedni.

* **Tifusz-járvány.** Uj-Szt-Annán (Aradm.) ijeszto módon terjed több, mint két hét óta, a tifusz. A járványt főképp a rozsvíz okozza, mert míg sokkal kisebb és szegényebb községeknek van artézi kutjak, az uj-szt-annai képviselőtestület mindedig erősen ellenszegült ilyen kut furatásának.

Növeli a bajt, hogy a lakosság a házuknál történt megbetegedést nem jelenti be; orvost csak akkor hivat, mikor a baj már alig gyógyítható. Ilyenkor is csak egyszer veszik igénybe az orvosi segínyt, nehogy többször kelljen látogatási díjat fizetniök. Így aztán naponta 5—6 gyermeket is visznek a temetőbe.

— Ha az Isten akarja, — mondja a szt-annai sváb — a gyermek ugyanis felépül, ha pedig nem akarja, hiába hivatok hozzá orvost.

A községi orvos ezekkel szemben valószínűleg kénytelen lesz a hatóság közreműködését igénybe venni.

Kinai háboru.

A háboru mai állásáról a következő távirataink szólnak:

Sanghai megtámadása.

London, október 8. (Saját tud. táv.) A Morningpost-nak jelentik tegnapi kelettel Sanghaiból: Lehetségesnek tartják, hogy a kínaiak megtámadják Sanghait. Hir szerint észak felől 8000 kínai katona tart dél felé a nagycsatornán át, hogy a már délen lévő csapatokhoz csatlakozzék. Sanghaiban az idegen csapatokat mind készenlétben tartják a támadás visszaverésére.

Ugyanennek a lapnak jelentik Sanghaiból 5-iki kelettel, hogy Gaselee tábornok visszatért Sanghaiba és megparancsolta az összes angol csapatoknak, a vei-hai-veji ezred kivételével, hogy rendezkedjenek be a teletésre. A vei-hai-veji ezred visszatért helyőrségére. Az orosz csapatok főrésze már elindult a partvidékre. A folyón fölfelé hajókon élelmiszereket szállítanak a japánoknak, a miből azt következtetik, hogy a japánok Pekingben szándékoznak telelni. A vasut mentén is állítanak fel japán tengerész-különítményeket. A francia csapatoknak egy része elhagyja Pekinget.

Benszülöttek veresége.

London, október 8. (Saját tud. távir.) A lapok jelentik Szimlából tegnapi kelettel: Egy hadoszlop tegnap elindult Bannuból és Seranni mellett szétverte a benszülötteket, a kik megtagadták néhány gonosztevő kiszolgáltatását.

A német csapatok veresége.

London, október 8. (Saját tud. táv.) Tiencinből október ötödikén feladott táviratban Standardnak jelentik, hogy a német csapatok Tiencin mellett délre a kínai katonákkal megütköztek, s a véres csatában a német csapatok óriási vereséget szenvedtek.

Mint hirlik, ezen kínai sereg nem boxerek, hanem *Li-Hung-Csang* herceg katonái voltak. A lesújtó hír nagy szenzációt keltett.

IRODALOM.

Leányszívek és asszonyszívek. *Ponori Thewrenk* István most rendezti sajtó alá ezzel a címmel új művét, melyre máris számosan fizettek elő, köztük *József* kir. herceg és *Dessenffy* Sándor püspök is. Szerző kéri az előfizetőket és gyűjtőket, hogy az előfizetési ívet mielőbb hozzá beküldeni sziveskedjenek.

MULATSÁG.

Az állami alkalmazottak mulatsága. Vasárnap este a Fekete Sas nagytermében igen sikerült mulatságot rendezett az állami alkalmazottak egyesülete, az ev. ref. énekkar közreműködésével. A mulatság 9 órakor vette kezdetét, de már 8 órakor tömve volt a hatalmas táncszalon. A törvényszék és kir. ügyészség hivatalnokai közül is többen megjelentek a mulatság megtekintésére. Az énekkar hangversenye a szünet előtt volt, közbe-közbe aztán egy-egy csárdás, vagy keringővel fűszerezve. A hangverseny valóban élvezetes volt, a miért a dicséret *Gerencsér* József karnagyot és a dalárda buzgó tagjait méltán megilleti. A jól sikerült mulatság a késő hajnali órákban ért véget.

SPORT.

Szabad díjlövészet.

A nagyváradai polgári lövészegylet, vasárnap, a szokásos ünneppel tartotta meg a szabad díjlövészetet.

Reggel 8 órától kezdve egész napon vígan ropogtak a puskák s igen sűrűn szólt meg a tarack is, jelezve, hogy jól sikerül a lövészet. Egész nap igen sűrűn látogatták a lövészek a Rhédey-kertet.

Kilőttek mintegy 3000 lövést.

A legnagyobb díjat, a Des *Echerolles-Kruspér* Károly főlövészmeister által ajándékozott értékes ezüst serleget *Kunz* Gusztáv nyerte a legmélyebb lövéssel.

A körlövészeknél és a versenykör táblán az első díjat *Török* László nyerte. Mindenik díj egy-egy ezüst serleg volt.

Ezenkívül *Mezey* Mihály, *Török* László, *Vomácska* József és *Kelen* Béla arany díjakat nyertek.

A többi ezüst díjakat és ajándékokat többen nyerték.

A lövészversenynyel kapcsolatosan érdekes teke-verseny volt a lövöld tekepályáján.

Az arany első díjat *Harabula* József városi kertész nyerte s többen ezüst díjakat nyertek.

A szabad díjlövészet befejezése után este a Sport-pavillonban társas vacsorára gyűltek össze: *Mezey* Mihály, *Kunz* Gusztáv, *Des Echerolles-Kruspér* Gilbert, *Török* László, *Stark* Gyula, *Des Echerolles-Kruspér* István, *Kádár* János, *Pécsy* Sándor, *Csapó* Dezső, ifj. *Rimanóczy* Kálmán, *Rendes* Vilmos, *Kovács* Béla, *Gonda* Kálmán, *Aufricht* Lajos, *Schmerhofszy* József, *Janky* Antal, *Kelen* Béla, *Vomácska* József, *Székelly* Sándor, *Hollósy* Jenő stb.

A kedélyes lakomán pompás kedv uralkodott s csakhamar megeredtek a tósztok.

Mezey Mihály kezdte meg a felköszöntők sorát, azzal a király-serleggel, a melyet ő Felsége ezeltől 10 évvel, midőn meglátogatta Nagyváradot ajándékozott a lövészegyletnek. Az állva hallgatott felköszöntőben ezt is felemlítette *Mezey* Mihály s éltette a királyt.

Des Echerolles *Kruspér* Gilbert köszönetet mondott távol levő nagyatyja, a főlövész-

mester nevében, majd a saját nevében szólva, megköszönte azon szives fogadtatást, a melyben megjelenésekor részesült.

Stark Gyula *Janky* József főlövészmeister, *Török* László *Mezey* Mihályt, *Kunz* Gusztáv *Török* Lászlót éltette.

Mezey Mihály a díjlövészet hőseit, akik az első díjakat nyerték: *Kunz* Gusztávot, *Török* Lászlót, *Aufricht* Lajost, *Vomácska* Józsefet és *Kelen* Bélát üdvözölte. Felemlítette azt is, hogy 10 év óta ez az első eset, hogy ő első díjat nem nyert.

Majd egy másik tósztyában az egylet agilis, buzgó titkárát, *Jankovich* Jánost éltette.

Tósztokat mondtak még: *Rendes* Vilmos, *Aufricht* Lajos stb.

A kedélyes lakoma éjjelig tartott.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.

Franziából fordította: K-6.

60.

Egy papirra lejegyezte az előtte fontosnak látszó adatokat, végig nézte a többi fiókokat, de semmi érdekes dolgot sem talált. Végre a pénztárhoz jutott. Fölnyitotta s mindjárt egy csomagot talált gondosan lepecsételve, aztán mindenféle ércpénzt.

— Ördögöt! Ki tudja, mennyi van ebben a csomagban, most nincs időm kibontani, elég, ha tudom, hogy hol van, ha szükség lesz rá, majd meg találom.

Miután mindent előbbi helyére tett vissza, gondosan bezárta a fiókokat és át ment a másik szobába. Azonnal a szekrényhez ment és rövid próbálgatás után sikerült is kinyitnia.

— No kedves barátom, a ruhatárad nem valami gazdag; nem csoda, ha a szekrény is ilyen silány. Két egyforma nadrág, egy kabát, egy kopott téli kabát... Hát ez mi?...

Valami lábaihoz esett. Lehajolt, hogy fölvegye.

— Egy szőrsapka, melyet a moly meglehetősen szétrágott. Mi az ördögöt csinált ezzel *Laugier*?

Befejezván a vizsgálatot, visszatért saját lakására.

— No meg lehetek elégedve magammal, kitűnően elvégeztem minden. *Jaumard* ugyancsak meg fog dicsérni, ha beszámolok neki: »Derék ember vagy *Lerouge*, ügyes ember vagy. Rajta vagy a nyomon, csak előre szaglájl!» Igen szaglálók és ha talállok valamit, *Jaumard* fel fogja használni, mert ő nagyon érti a dolgát. Két garast sem adnék azért a huszonöt ezer frankért a mit ez a *Laugier* azért áldozott fel, hogy *Jaumard* társa lehessen. Én nem ártom bele magamat a dologba, csak a főnököm megbízását teljesítem, de azt hiszem, nekem is lesz haszom belőle.

Lerouge ezután meslay-utcai lakására ment és át üzent *Jaumard*nak, ki rögtön hozzá-sietett.

— Csakhogy itt vagy, kiáltott.

— Itt vagyok, hanem furcsa munkára kellett magamat adnom, szerencse, hogy kitűnő nevelésben részesültem s kulcs nélkül ki tudom nyitni a zárat.

— Legalább találtál valamit?

— Nagyszerű! hát itt volnék én a nélkül?

— Nos mit? Csak gyorsan!

Lerouge körülményesen elbeszélte eljárását. *Jaumard* figyelmesen hallgatta.

— Valóban, te nagyon ügyes vagy, mondá, midőn az elbeszélés véget ért.

— Ne dicsérjen, főnököm, én nem vagyok olyan ügyes, mint a milyennek látszom. Ha igazán ügyes volnék, most nem szóltam volna semmit, hanem követtem volna ennek az embernek a nyomát s miután mindent megtudtam, megkérdeztem volna, hogy mit ad, ha ezt nem mondom el senkinek?...

Ha ügyes volnék, nem enném az ön kenyerét... De nem vagyok ügyes, hanem csak azt kérdelem: mennyit

ad nekem abból a huszonöt ezer frankból, a melyet bizonyosan meg fog nyerni az ön kezem által? Mert ön bizonyára ezután sem fog belekeveredni a dologba. Nos mit ad?

— Ne félj, meg leszeszsz velem elégedve. De beszéljünk komolyan

— En a lehető legkomolyabban hallgatom önt.

— Jó, tisztességes részt kapsz belőle, de mondd, most mit fogsz csinálni?

— Még ma este elkezdem a nyomozást. Elmegyek az *Allemaigne*-szállodába, a *St. Quentin* fogadóba, a vasúthoz...

— Azután...

— Azután majd meglátjuk.

— Jól van, sok szerencsét!

— Köszönöm, de ön, a ki jó viszonyban van a rendőrséggel, nem szerezhetne nekem egy titkosrendőri igazolványt?

— Nehéz dolog.

— De hasznos.

— Nesze itt az enyém, szólt *Jaumard* átadva egy zöld kártyát; de légy óvatos. Mikor látlak viszont?

— Nem tudom, de időről-időre tudósítani fogom önt.

Jaumard hazatért és bezárkózva irodájába, gondolkodott a dolog fölöl.

— Ez a *Lerouge* jól végezte a dolgát. Bizonyos vagyok a sikerről. Félni nem félek tőle, mert ha meg akarja csalni, ennyit sem mondott volna s nem árulta volna el, hogy olyan jól olvasott a kártyámban. Ha ez a dolog sikerül, egyike lesz legjobb műveletemnek egész működésem alatt. Csak egy kis türelem és minden rendben lesz.

(Folyt. köv.)

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradai kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Dr. Flopu György*.

1113 *Balog* Lajos — *Balog* Juliánna és társai.

2168 *Mészáros* István — *Baji* Zsuzsána.

2169 *Bielik* Zoltán — *Vadász* Visla.

2996 *Viktória* Takarékpénztár — *Justitoris* Elemér és társai.

2997 *Friss* Zsigmond — *Salamon* Jakab.

3004 *Csiki* János — *Lengyel* Sándor.

3010 *Elek* F. Imre és társai — *Elek* F. József és társai.

3011 *Berkes* Bertalan — *Spitz* Ignác.

3013 Nagyváradai Takarékpénztár — *Szántó* Sándorné.

3017 *Pantye* Péter és társai — özv. *Vesze* Péterné.

3065 *Vichterle* J. czég — *Veres* Demeter.

3066 *Steiner* M. Albert — *Katz* Márton.

3067 *Pantye* Péter és társai — özv. *Vesze* Péterné.

Előadó: *Dr. Imrik Péter*.

1947 *Leszkay* András — *Székelly* Irén.

2203 *Mezőberényi* Takarékpénztár — *Rau* András és társai.

2233 *Mezőberényi* Takarékpénztár — *Rau* András és társai.

2261 *Mezőberényi* Takarékpénztár — *Rau* András és társai.

2262 *Mezőberényi* Takarékpénztár — *Rau* András és társai.

2263 *Mezőberényi* Takarékpénztár — *Volf* Mihály és társai.

2398 *Mezőberényi* Takarékpénztár — *Fent* Márton és társai.

Előadó: *Bócz Géza*.

1728 ifj. *Körösi* Antal — *Márki* Róza és társai.

2897 *Veres* Klementina — *Selley* Miksa.

1825 *Morár* Vaszilie és társai hagyatéka.

1888 *Horváth* Ferencz hagyatéka.

1921 *Barcza* Mihály és társai hagyatéka.

Előadó: *Dr. Gedeon László*.

668 *Peszler* Henrik Károly — *Horga* Nikáné.

771 *Ispravnik* Ilie — *Ispravnik* Gligor és neje.

772 Drecsim Mitruné — Bosnyák János.
 794 Schvarcz Fülöp — Grósz Jenő és társai.
 810 Szirka Nikoláé — Szima József és társai.
 817 Miskóf Alexanó — Bugy Tódor.
 818 Katona Tanaszi — Bugy Tódor.
 819 Scheffer József és neje — Berár György és neje.
 828 Katona Szida — Bugy Tódor.

TAVIRATOK.

Öngyilkos tiszthelyettes.

Székesfehérvár, okt. 8. (Saját tud. távirata.) *Gády Béla* honvédtiszthelyettes, egy járásbíró fia, szülei lakásán ma mellbe lötte magát. Tettének oka ismeretlen. Életben maradásához nincs semmi remény.

Roberts jutalma.

London, okt. 8. (Saját tud. távirata.) Hir szerint Roberts lord 100.000 font sterling nemzeti jutalmat fog kapni. — Egy itteni kormányparti jelölt választási kiáltványát Roberts lord arcképével ékesítette. Az ellenjelölt táviratilag kérdést intézett Robertshez, hogy ez az ő beleegyezésével történt-e, mire a tábornagy azt felelte, hogy nem és hogy megtiltja, hogy az ő nevét a politikai küzdelmekbe belevonják.

Buller előrenyomulása.

London, okt. 8. (Saját tud. táv.) A Reuter-ügynökség jelenti Lydenburgból 2-iki kelettel: Buller tábornok az utolsó öt nap alatt folyton előrenyomult a Mac-Mac-dombokon, Pilgrimsthalon, Pilgimsresten és Krügerposton át, mindenütt maga előtt kergetve az ellenséget. Most Obbrigstad közelében van.

A belga király és a szoczialisták.

Brüsszel, okt. 8. (Saját tud. táv.) Mikor Lipót király Albert herczeggel és nejevel a testőrezred fedezete alatt a tőzsdéről a kastélyba készült menni, egy szoczialista csoport az udvari kocsik közé akart furakodni, de a rendőrség elzavarta őket. Két munkást az anarkia éltetése miatt letartóztattak, de nemsokára szabadon bocsátották őket. Elfogtak körülbelül tíz embert, a kik a rendőrség parancsnokainak ellenszegültek.

A román-bolgár konfliktus.

Berlin, október 8. (Saját tud. táv.) Marghiloman, román külügyminiszter, a ki tegnap Karlsbadból ideérkezett, értekezni fog Bülov külügyi államtitkárral. Azt hiszik, hogy ez alkalommal a bolgár-román konfliktus is szóba fog kerülni.

Változás a francia hadseregben.

Páris, okt. 8. (Saját tud. távirata.) Az »Eclair« szerint Brugére tábornok, a francia hadsereg generalisszimusa, nemsokára visszavonul és helyét Zurlinden tábornok fogja elfoglalni.

KOZGAZDASAG.

Gazdasági kiállítás Székelyhidon.

A biharmegyei gazd. egyesület e hó 7-én a földművelésügyi miniszterium támogatásával

Székelyhidon szarvas marha és ló kiállítást rendezett.

A kiállítás ló osztálya igen jól sikerült a felhajtott anyag minősége teljesen kielégítő volt. A kiállítás mérvéhez és díjaihoz képest kevés szarvas marha lett bemutatva, a mit annak tulajdonítanak, hogy a debreczeni országos vásár sokat elvont a kiállításról.

A kiállítást *Szunyogh Zsigmond* küldöttségi elnök délelőtt 9 órakor egy csinos beszéd kíséretében megnyitotta és megalakította a szarvasmarhát bíráló bizottságot: Elnök *Szunyogh Zsigmond*, tagok *Fókay Dezső* ker. állattenyésztési felügyelő, *Ferharcz Sándor*, *Kiss Miklós*, *Szűts Gábor*, *Bokor Sándor*, jegyző *Weingärtner Andor*.

A lovakat bíráló bizottság a következőképen lett megalakítva: Elnök *Wertheimstein Alfréd*, tagok *Kovácsnay Zsigmond* százados, *Klobusitzky Tibor*, *Penkert Mihály*, *Várnay Sándor*, jegyző *Weingartner Andor* e. titkár.

A bíráló bizottság a kiállított állatokat tüzetesen megsemlélvén, a díjakat kiosztották mely után *Szunyogh Zsigmond* küldöttségi elnök a kiállítást berekesztette.

Déli 1 órakor a kiállításon résztvevők a vasuti vendéglőben társas ebédre jöttek össze, mely alkalommal *Szunyogh Zsigmond* tartalmas beszédben *Darányi Ignác* földművelésügyi minisztert éltezte s indítványozta, hogy azon alkalomból, hogy a biharmegyei gazd. egyület a kiállítások rendezésénél segítette — feliratban mondjon köszönetet a gazd. egyület a földművelésügyi miniszter urnak. *Szunyogh Zsigmond* beszédét lelkes éljenzéssel fogadták s felkérni határozták az egyület, hogy *Darányi* miniszter urat feliratban üdvözlje és mondjon neki köszönetet.

Fándli József köszönetet mondott a gazd. együletnek a kiállítás rendezéséért s az egyület éltezte, melyre *Weingärtner Andor* egylet titkár válaszulván, *Werthemstein Alfréd* lótenyésztési bizottsági elnök és *Szunyogh Zsigmond* küldöttségi elnökre tritett poharát, még számos toaszt elhangzása után a délutáni órákban a társas ebéd befejezést nyert.

A borhamisítás és a törvény. A tegnap kezdődött szünet alkalmából czélszerűnek véljük a borvásárlók figyelmét felhívni az 1893. XXIII. törvényzikk azon intézkedéseire, melyekkel a törvény a borhamisítást sújtja. Az említett törvényzikk értelmében 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik az, a ki vizzel kevert mustot, bort, vagy a már kész kiejert, de a kiejertés után vizzel megkevert törköly bort; továbbá a ki törköly borral vagy gyümölcs borral kevert természetes bort forgalomba hoz, vagy elad. A ki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyagokkal kezeli, vagy a természetes bort törköly borral vagy gyümölcs borral összekeveri, az, mint mesterséges bor készítője 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és ezen felül még 7 hónapig terjedhető elzárással büntetetik és ezenkívül az illetéktől a tiltott módon kezelt borok elbobo-zandók.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, okt. 8.
Buza októberre	7.50
Buza júniusra	7.98
Tengeri	5.18
Rozs okt.	7.22
Zab okt.	5.35
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde

	Budapest, okt. 8.
Osztrák hitel	653.75
Magyar hitel	660.—
Allamvasút	660.50
Rimamurányi	528.—
Magyar jelzálog	431.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. okt. 8-án.

Magyar aranyjárdék 4%	94.70
Magyar koronajárdék	90.70
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₀ %	100.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₀ %	98.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	89.75
Italmérési jog megváltási kötvény	98.25
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeregemény-sorsjegy-kölcsön	163.—
Tiszaszabályozás s zezedi sorsjegyek kölcsön	138.50
Osztrák járdék papírban	96.60
Osztrák járdék ezüstben	96.30
Osztrák járdék aranyban	96.85
Osztrák korona járdék	97.15
Osztrák államsorsjegyek	131.50
Osztrák magyar bankrészevény	16.95
Magyar hitelbankrészevény	656.—
Osztrák hitelintézet részevény	655.—
Párisi vista	96.30
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.28
Németbirodalmi márka	118.25
London vista	242.10
20 márkás arany	28.66

SZERKESZTOI POSTA.

A Szabadságnak. A mi lapunk nem olyan, mint a »Szabadság«, amely tudvalevőleg 48-as párt-organum volt s egy szép napon — szerkesztőtől, kiadóstól, mindenestül — a szabad- elvű párt hivatalos lapjává vedlett át. A mi lapunk pártönkivüli, minden izében magyar és keresztény programmal, (agrárius alapon, a kis ipar és a polgárság érdekeinek istápolására) indult meg, ettől nem tért el soha s e mellett áll ma is s ettől nem téríti el semmiféle terrorizmus. Ha a keresztény nép védelmét valaki antiszemitizmusnak nevezi, — elviseljük ezt is, nem ijedünk meg tőle. Csak azt szeretnénk tudni, hogy a »Szabadság« és más ó-szövetségi alapon álló társai, melyek folytonosan a kereszténység tanait, intézményeit és érdekeit támadják, miért nem nevezik magukat — antikeresztényeknek? Akkor nem lehetne holmi kopott liberális frázisokkal megtéveszteni a keresztény népet. Különböznél kérdezzük, hogy a Szabadság a szabad- elvű pártnak melyik árnyalatát képviseli, különösen azon orrvérősi után, melyet nem régebén a Magyar Szó vele folytatott. Hisz már megjelenése is oly érdekes: hol éjjel, hol nappal.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Elite táncztanfolyam!

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy körutamról visszaérkeztem és a táncztanítást

i. évi okt. hó 11-én

csütörtökön, a »Zöldfa«-szálloda nagytermében megkezdem.

Iskolám főrendszere gondot fordítani a test egyenes tartására, ügyes állás, járás és kerekded mozgás elsajátítására, a mint azt évek óta ugy az Orsolya-zárda, valamint az ev. ref. új leány-internátus növendékei, ugyszintén kisebb körökben is tánczvizsga alkalmával nagy sikerrel bebizonyítottam.

Ez idén is, mint a mult években több újdonságot szereztem körutamban, nevezetesen: »La carina« orosz balettáncz, Troitzkopf, Triowalzer, Boston-walzer, stb.

Tandij 2 hónapi idényre 12 forint. Ismétlőknek 8 frt. Gyakorló kolonokban felnőttek részére szintén 8 frt.

Tanítási idő gyermekeknek d. u. 5—7-ig. Felnőtteknek este 8—10-ig. Nagy kolon este 8—12-ig.

Felvétel végett, szives meghívásra személyesen is teszem tiszteletemet.

Jelentkezni lehet a »Zöldfa«-szálloda nagy termében 1—3-ig.

Tisztelettel

Sára Miklós,

az Orsolya-zárda és az ev. ref. új leány-internátus állandó táncztanítója.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.								
Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.			
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	Kolozsvár ind.	5 23	7 11	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08		
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	Jegénye >	—	—	7 59	1 14	7 16	Debreczen >	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41		
Ujszász >	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	B.-Hunyad >	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Érmihályfalva érk.	6 35	3 57	7 29	1 11	4 58	—	
Szolnok >	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	Csucsá >	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.							
Szajol >	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	Rév >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34	Érmihályfalva ind.	6 36	11 17	3 14	5 27	9 14	8 02	
P.-Ladány >	10 43	2 58	11 53	12 55	4 54	Élesd >	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	Debreczen >	7 51	12 36	4 16	7 10	10 27	9 01	
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	P.-Ladány érk.	—	1 45	5 03	8 40	11 28	9 48
Sáp >	—	2 27	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely >	6 49	—	11 01	—	10 27	—	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Várad-Velence >	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25	Debreczen i.	9 35	4 31	—	—	—	—
M.-Peterd >	—	3 12	—	1 14	—	6 15	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31	Sáránd >	10 18	5 16	—	—	—	—
M.-Keresztes >	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	H.-Bagos >	10 28	5 26	—	—	—	—
Bors >	—	3 32	—	1 36	—	7 02	Püspöki >	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	H.-Pályi >	10 45	5 48	—	—	—	—
Püspöki >	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors >	2 47	—	11 54	—	11 22	—	H.-Pályi >	10 57	5 59	—	—	—	—
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztes >	3 12	—	12 05	—	11 37	—	N.-Léta- >	—	—	—	—	—	—
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Peterd >	3 30	—	12 17	—	11 50	—	Vértés érk.	11 16	6 18	—	—	—	—
V.-Velence >	—	4 05	—	2 30	2 25	12 32	Sáp >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	Sáránd ind.	10 33	5 26	—	—	—	—
F.-Vásárhely >	—	4 16	—	2 41	—	12 45	Báránd >	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—	Derecske ind.	10 42	5 45	—	—	—	—
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	P.-Ladány >	5 01	—	1 01	—	12 41	—	Sáránd érk.	10 42	5 45	—	—	—	—
Élesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	1 37	Szolnok >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03	Derecske érk.	10 42	5 45	—	—	—	—
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szolnok >	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	Sáránd—Derecske.						
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	3 49	Ujszász >	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39	Sáránd ind.	10 33	5 26	—	—	—	—
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Rákos >	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58	Derecske ind.	10 33	5 26	—	—	—	—
Jegénye >	3 15	7 49	9 33	6 01	—	5 34	Budapest érk.	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38	Sáránd érk.	10 42	5 45	—	—	—	—
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 04	—	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50	Derecske—Sáránd.						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	12 31	10 54
Less >	10 48	5 01	7 40	Orosháza >	5 41	11 54	9 20	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 00	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 57	3 39	6 10	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 56	3 39	6 10
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalón >	8 23	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Gyapju >	—	4 42	7 21
Orosháza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less >	9 04	5 00	8 56
H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza >	2 54	8 45	5 03	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Arad érk.	3 55	4 48	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 39

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.				Nagyvárad—Érmihályfalva.				Érmihályfalva—Nagyvárad.							
Tv. sz. sz.	Sz. v.	Tv. sz. sz.	Sz. v.	Sz. v.	Tv. sz. sz.	Sz. v.	Tv. sz. sz.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.				
Nagyvárad ind.	5 35	2 40	—	Vaskóh ind.	4 12	2 55	—	Nagyvárad ind.	4 15	6 44	—	Érmihályfalva ind.	6 10	5 20	—				
V.-Velence >	5 47	2 51	—	Lunka-Rézbánya >	4 12	3 08	—	B.-Püspöki >	4 30	7 10	—	Érselind >	6 40	6 00	—				
Félix-Fürdő >	6 11	3 13	—	Szudrics >	4 39	3 37	—	Bihar >	4 50	7 36	—	Székelyhid >	7 10	6 48	—				
Kardó >	6 26	3 27	—	Belényes >	5 07	4 16	—	Paptamási >	5 14	8 05	—	Nagykgya >	7 22	7 02	—				
Nyárló >	7 07	4 07	—	Sonkolyos >	5 28	4 39	—	Gyapoly >	5 27	8 21	—	B.-Diószeg >	7 35	7 22	—				
Magyar-Gyepes >	7 19	4 18	—	Belényes-Ujlak >	5 40	4 51	—	B.-Diószeg >	5 43	8 44	—	Gyapoly >	7 50	7 40	—				
Tasádfő >	7 34	4 32	—	Borz >	5 49	5 01	—	Nagykgya >	5 55	8 59	—	Paptamási >	8 11	8 08	—				
Drág-Cséke >	7 55	4 46	—	Sólyom >	6 05	5 22	—	Székelyhid >	6 24	9 32	—	Bihar >	8 29	8 38	—				
Magyar-Cséke >	8 12	5 01	—	Gyanta >	6 26	5 43	—	Érselind >	6 45	10 00	—	B.-Püspöki >	8 52	8 58	—				
Dusesd >	8 25	5 13	—	Hollód >	6 40	6 00	—	Érmihályfalva érk.	7 15	10 36	—	Nagyvárad érk.	9 06	9 15	—				
Szombatság-Rogoz >	9 02	5 47	—	Szombatság-Rogoz >	7 01	6 29	—	Szombatság—Rogoz—Dobrest.								Dobrest—Rogoz—Szombatság.			
Hollód >	9 15	5 59	—	Dusesd >	7 25	6 55	—	Szombatság-Rogoz ind.	9 10	6 35	—	Dobrest ind.	6 06	4 22	—				
Gyanta >	9 29	6 12	—	Magyar-Cséke >	7 37	7 08	—	Nánhegyesel >	9 36	7 01	—	Nánhegyesel >	6 16	4 32	—				
Sólyom >	9 55	6 36	—	Drág-Cséke >	7 56	7 33	—	Dobrest >	9 46	7 11	—	Szombatság-Rogoz érk.	6 40	4 56	—				
Borz >	10 10	6 50	—	Tasádfő >	8 10	7 47	—	Szombatság—Rogoz—Dobrest.								Dobrest—Rogoz—Szombatság.			
Belényes-Ujlak >	10 22	7 01	—	Magyar-Gyepes >	8 24	8 02	—	Szombatság-Rogoz ind.	9 10	6 35	—	Dobrest ind.	6 06	4 22	—				
Sonkolyos >	10 35	7 13	—	Nyárló >	8 34	8 13	—	Nánhegyesel >	9 36	7 01	—	Nánhegyesel >	6 16	4 32	—				
Belényes >	11 21	7 47	—	Kardó >	8 57	8 36	—	Dobrest >	9 46	7 11	—	Szombatság-Rogoz érk.	6 40	4 56	—				
Szudrics >	11 44	8 09	—	Félix-Fürdő >	9 10	8 49	—	Szombatság—Rogoz—Dobrest.								Dobrest—Rogoz—Szombatság.			
Lunka-Rézbánya >	12 13	8 34	—	V.-Velence >	9 31	9 10	—	Szombatság-Rogoz ind.	9 10	6 35	—	Dobrest ind.	6 06	4 22	—				
Vaskóh >	12 29	8 49	—	Nagyvárad érk.	9 41	9 21	—	Nánhegyesel >	9 36	7 01	—	Nánhegyesel >	6 16	4 32	—				

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.				Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.				Vésztő—Kötegyán—Hollód.				Hollód—Kötegyán—Vésztő.			
V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	5 50	2 14	—	Gyoma ind.	3 40	2 30	—	Vésztő ind.	4 45	5 27	—	Hollód ind.	4 35	12 05	—
Ósi >	6 09	2 29	—	Ózéd >	4 07	2 54	—	Okány >	5 07	5 49	—	Mocsár-Gyanta >	4 46	12 17	—
Uj-Palota >	6 24	2 42	—	Déva-Ványa >	4 37	3 26	—	Gyanta >	5 23	6 07	—	Rippa >	5 02	12 39	—
Gyires >	6 41	2 42	—	Kéthalom >	4 54	3 43	—	Sarkad-Keresztur >	5 36	6 18	—	Tenke >	5 24	1 17	—
Körösszeg >	7 02	3 01	—	Körös-Ladány >	5 13	4 06	—	Méhkerék >	5 52	6 36	—	Fekete-Tót >	5 44	1 39	—
Szakál >	7 39	3 31	—	Szeghalom >	5 40	4 38	—	Kötegyán >	6 00	6 45	—	Fekete-Bátor >	6 06	2 07	—
Nagy-Tóti >	7 55	3 47	—	Vésztő >	6 12	5 22	—	Kötegyán ind.	6 16	6 57	—	Árpád >	6 16	2 18	—
Komádi >	8 25	3 59	—	Kót >	6 38	5 52	—	Pósa >	6 29	7 12	—	Erdő-Gyarak >	6 25	2 28	—
Iráz >	8 42	4 16	—	Iráz >	6 52	6 07	—	Ilye >	6 48	7 24	—	Csegöd >	6 34	2 38	—
Kót >	9 19	4 39	—	Komádi >	7 10	6 38	—	Csegöd >	7 02	7 39	—	Ilye >	6 57	2 58	—
Vésztő >	9 44	5 10	—	Nagy-Tóti >	7 22	6 50	—	Erdő-Gyarak >	7 12	7 49	—	Pósa >	7 07	3 09	—
Szeghalom >	10 34	5 55	—	Szakál >	7 48	7 23	—	Árpád >	7 21	7 59	—	Kötegyán >	7 19	3	